

**Tugev Partner OÜ**

**Registrikood 11661940**

**e-post: [info@vorumaaautokool.ee](mailto:info@vorumaaautokool.ee)**

**Õppekava nimetus: Bussijuhi täienduskoolitus**

*Kinnitan*

**Õppekava rühm: Transport ja logistika**

*Raul Kell*

*Juhatus liige*

*12.09.2023*

*Kasutusel alates 01.10.2023*

**Maht tundides:** kokku 35 tundi, millest teooriatunde 23 ja praktikatunde 12. Ühe õppetunni pikkus on 45 min.

Koolitaja võib arvestada isiku poolt koolitaja või mõne teise koolitaja juures eelnevalt läbitud õppeainega ja sellest tulenevalt vähendada täienduskoolituse mahtu. Arvesse võetav õppeaine ei tohi olla läbitud rohkem kui viis aastat enne täienduskoolituse algust.

**Õppekava koostamis alus:**

1. [Autoveoseadus § 36 lõige 7](#)
2. [Majandus- ja taristuministri 06.06.2018 määrus nr 29 „Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse kord, koolituse õppekavad, nõuded autojuhi koolituse korraldamise õppekavale ja õppekava koostamisele, nõuded autojuhi teadmiste ja oskustele ning pädevustunnistuse vorm“.](#)

**Sihtrühm:** kutselised autojuhid, kes töötavad bussijuhtidena

**Eeltingimus õppe alustamiseks:** : isikule on D- või D1 -kategooria juhtimisõigus omistatud enne 10.09.2008 või isik omab eelnevalt pädevustunnistust

**Vastuvõtutingimus:** Bussijuhi täienduskoolitusele võetakse vastu isik, kelle alaline elukoht on Eestis või kes töötab vedaja juures töölepingu lepingu alusel ja kellel on pädevustunnistus või vastav kirje juhiloal.

**Piirangud õpperühma suurusele:** Ei ole.

**Õppekeel:** eesti keel

**Eesmärk:**

1. Koolituse läbimine annab vajaliku ettevalmistuse töötamiseks kutselise bussijuhina
2. Süvendada, täpsustada ning värskendada bussijuhi tööks vajalikke teadmisi ja oskusi, keskendudes eelkõige liiklusohutusele ja säästlikule sõidule.

**Õpiväljundid**

Koolituse läbinu:

- Väärtustab kutselise bussijuhi eriala ning enda tööalast arengut, on kursis seadusandlusega, kaasaegse tehnoloogiaga, autojuhi ameti eripäradega ning mõistab autovedude olemust
- Töötab iseseisvalt bussijuhina järgides liiklusohutuse, tööohutuse, säästliku sõidu ja klientide teenindamise nõudeid ja põhimõtteid, esindab iseennast ja valitud ametit positiivsena ning vastutab oma töö eest.
- On avatud koostööle ja osaleb meeskonnatöös, käitub vastastikusel suhtlemisel toetaval viisil, on valmis juhendama ametisse tulijaid.
- Kasutab tööks vajalikke infotehnoloogilisi vahendeid, andmebaase, dokumentatsiooni ning erialast sõnavara eesti ja võõrkeeles.

**Õppemeetodid ja õppekorralduse lühikirjeldus.**

Koolituse läbiviimisel kasutatakse koolitatavat aktiveerivat loenguvormi, visualiseerimist, rühmatööd ja auditoorset praktikumi. Õppetunde on päevas 7–9.

Tunniplaanid avaldatakse veebilehel [www.vorumaaautokool.ee](http://www.vorumaaautokool.ee).

Õppevorm: *auditoorne*

Tulemuse kontrolli viis: eksam

<b>Õppeaine nimetus</b>	<b>Teooria</b>	<b>Praktika</b>	<b>Kokku</b>	<b>Lektor</b>
Autovedude korraldus ja logistika	3	1	4	Raul Kell Kalle Laht Vitali Nester
Sõiduki tundmine ja käsitlemine	1	4	5	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Autojuhi amet	3	1	4	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Liiklusohutus ja säästlik sõit	5	-	5	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Autojuhi õigused, kohustused, vastutus	2	-	2	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Reisijatega suhtlemine, klienditeenindus	4	2	6	Raul Kell Kalle Laht Vitali Nester
Autojuhi töö- ja puhkeaeg, sõidumeerikud	5	4	9	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
<b>Kokku</b>	<b>23</b>	<b>12</b>	<b>35</b>	
Koolitada võib lektoreid lisada vastavalt täienduskoolituse lektoritele esitatud nõuetele.				
Õppeainetes käsitletavate teemade loetelu ja õpiväljundid on kirjeldatud Lisas 1.				

### **Õpikeskkond (õppemateriaalse baasi ja õppevahendite üldiseloomustus)**

Teoriaõpe ja teadmiste kontroll toimub koolitaja õppeklassis või mõnes teises tervisekaitse nõuetele vastavas ruumis või koolituse tellija ruumides. Klassiruumis on iga õpilase jaoks laud ja tool. Koolituse läbiviimiseks kasutatakse projektorit, pabertahvlit, õppesimulaatoreid. Õppematerjalid on kaasaegsed nii paberil kui ka elektroonilisel kujul.

Autojuhi töö- ja puhkeaja ning sõidumeerikute õppes kasutatakse simulatsiooni digitaalse ja analoog sõidumeerikute õppesimulaatoritel VDO ja Stoneridge.

Õpilased kasutavad interneti andmebaase otsimaks vajalikke seaduseid, juhendeid, õpetusi ning viiteid. Kõik osalejad saavad paber kandjal õppematerjali.

### **Nõuded koolituse lõpetamiseks**

**Teoreetiliste teadmiste eksam:** koolitusel osaleja vastab, pärast teooriaõpet kirjalikult 30-le valikvastustega küsimusele. Eksam on sooritatud, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 21-le küsimusele (õigesti vastatud küsimusi peab olema vähemalt 70 protsenti) .

#### **Lõpetamisel väljastatavad dokumendid**

Tunnistus kursuse läbimise kohta, kus on peal tunnistuse number, kursuse läbimise aeg ja maht, osaleja nimi, isikukood, õpiväljundid ja tunnistuse väljastamise kuupäev.

### **Koolitajale esitatavad kvalifikatsiooninõuded**

1. Õpetaja peab valdama nõutavate õppeainete aluseid
2. Õpetaja peab omama õppeaine profiilile vastavaid töökogemusi
3. Õpetaja peab omama kõrg või kesk-eriharidust
4. Õpetaja peab olema osalenud erialasel täiendkoolitusel

Bussijuhi täienduskoolituse läbiviimisesse võib kaasata ülal loetletud nõuetele mittevastava spetsialisti lähtuvalt õppekavas oleva õppeaine eesmärgist.

## Hindamiskriteeriumid

Mitteeristav hindamine, tulemus on „jah“ (sooritatud) või „ei“ (mittesooritatud).

Väljund	Hindamiseetod	Hindamiskriteeriumid
Koolitusel omandatud teoreetiliste teadmiste kontrollimine.	Koolitusel osaleja vastab kirjalikult kolmekümnele valikvastustega küsimusele.	Positiivse tulemuse annab koolitusel osalejale, kui õigesti on vastatud 70% küsimustest

## Lisa 1: Õppeainetes käsitletavate teemade loetelu-õpiväljundid

### **(1) Autovedude korraldamisega seondult peab autojuht teadma:**

- 1) autovedude olemust, partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmisi ja ootusi, autovedude tähtsust vedude üldises mahus, autoveo liikide iseärasusi riigisisel, rahvusvahelisel, oma kulul korraldataval veol ja veol tasu eest ning autovedudel kasutatavaid ettevõtlusvorme ja nende erisusi;
- 2) autoveo tegevusalale juurdepääsu ning tegevusalal tegutsemise nõudeid, välislepinguid ning neist tulenevaid piiranguid, vedaja vastutust autoveo korraldamisel ja veolubade süsteemi;
- 3) logistika ja transpordiökonomika aluseid, komponente ning põhimõtteid;
- 4) autovedudel kasutatavaid kindlustusi;
- 5) autovedudel valitsevaid ohte ning ohu ennetamise põhimõtteid;
- 6) järelevalvepõhimõtteid, järelevalveametite õigusi ja tehnöölevaatuse läbiviimise nõudeid;
- 7) autojuhi koolituse, lähetamise ning sõidu- ja puhkeaja planeerimise ja arvestamise valdkonnaga seonduvaid nõudeid;
- 8) transpordi infrastruktuuri kasutamise, maksustamise ning teekonna planeerimise põhialuseid ning piiranguid.

### **(2) Autojuhi õiguste, kohustuste ning vastutusega seondult peab autojuht teadma:**

- 1) töölepingu ja muu võlaõigusliku lepingu alusel töötamise nõudeid, poolte õigusi ja kohustusi, erinevat tüüpi lepingute sõlmimist, muutmist, lõpetamist, tööaja ja -tasu arvutamise erisusi, kinnipeetavaid makse ning võimalikke hüvesid;
- 2) autojuhi tsiviil- ning karistusõigusliku vastutusega seonduvaid nõudeid autojuhile vajalikus mahus ning autojuhi rikkumiste mõju vedaja tegevusele.

### **(3) Sõidukiga seondult peab autojuht teadma:**

- 1) sõiduki põhiagregaatide ja süsteemide tööpõhimõtteid, kasutamise piiranguid, sagedamini esinevaid rikkeid ning nende kõrvaldamise viise;
- 2) sõiduki põhiagregaatidele, süsteemidele, varustusele ning sõidumeerikule ja kiiruspiirikule kehtestatud tehnonõudeid;
- 3) sõiduki mõõtmetest tulenevaid ohte, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega.

### **(4) Autojuhi ametiga seondult peab autojuht teadma:**

- 1) tööohutuse ja töökaitsega seotud poolte õigusi, kohustusi ja vastutust;
- 2) tööõnnetuse põhjuseid teel, laadimisel ja sõiduki hooldamisel, riskitegureid, tööõnnetusega seotud lisaohete, tööõnnetuse ennetamise põhimõtteid ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel;
- 3) autojuhi terviseriski põhjuseid, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused;
- 4) juhi töökoha ergonoomiat ja valedest töövõtetest tulenevaid ohte;
- 5) suhtlemispsühholoogia ja suhtlemise põhialuseid ning klienditeeninduse põhimõtteid ja häid tavasid, tüüpilisemaid probleemseid olukordi tellijate, järelevalve ja teiste kontaktisikutega, probleemsete olukordade lahendamise viise ja meetodeid.

### **(5) Liikluses osalemisega seondult peab autojuht teadma:**

- 1) sujuva, ohutu, riske vältiva ning keskkonda säästva sõiduviisi põhimõtteid;
- 2) erinevates tee- ja ilmastikuoludes sõitmise põhimõtteid, ohutust mõjutavaid tegureid ning ohu ennetamise põhimõtteid;
- 3) autojuhi tööks vajalikke põhiteadmisi liikluspsühholoogias ning autojuhi tööd mõjutavaid tegureid, sealhulgas isiksuse eripärad, väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused;
- 4) ametialal esinevaid peamisi liiklusõnnetuse põhjuseid, õnnetusega seotud lisaohete ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel.

### **Lisaks sõitjatevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seondult teadma:**

- 1) sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte, erinevaid veoliike, sõitjateveol nõutavaid dokumente, nende tähendust ja täitmist autojuhile vajalikus ulatuses;
- 2) liiniveo korraldamise põhimõtteid ja nõudeid, nõutud dokumente, liinivedude korraldamise pädevaid asutusi ning avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatava liiniveo erisusi;
- 3) rahvusvahelisel veol sõitjatelt nõutud dokumente, piiriületuse protseduure ning erisusi võrreldes

- Euroopa Liidu ja kolmandate riikidega ning tegevusi piiriületuseks vajalike dokumentide puudumisel;
- 4) liinivedudel rakendatavaid sõiduõiguse ning sõidusoodustuste põhimõtteid;
  - 5) pagasi- ja saadetiseveo korda, nõudeid pagasi paigutamisele ning lubatud sisule ja mõõtmetele;
  - 6) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute teenindamisele kehtivaid nõudeid ning selliste isikute teenindamise erisusi;
  - 7) autojuhi ja sõitjate õigusi ning kohustusi.

**Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht sõidukiga seonduvalt teadma:**

- 1) bussi ehituse erinõudeid, nõudeid bussi varustusele ja tähistusele, busside kategooriaid, liike ja mugavusklasside ning bussi ehitusest tulenevaid lisaosade.

**Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht autojuhi ametiga seonduvalt teadma:**

- 1) autojuhi ohuolukorras tegutsemise ning sõitjate evakueerimise põhimõtteid;
- 2) sõitjate ja lastegruppide veole kehtestatud erinõudeid ning veo piiranguid;
- 3) agressiivse sõidustiili ning ebaõigete sõiduvõtete kasutamisest tulenevaid ohte ning tagajärgi sõitjale;
- 4) autojuhile vajalikke suhtlemis- ning klienditeenindusoskusi erinevate kategooriate sõitjatega suhtlemisel;
- 5) sõitjate teenindamise taset mõjutavaid tegureid ja põhjusi ning juhi- ja reisijateruumi kütte- ja ventilatsiooniseadmete õige kasutamise nõudeid;
- 6) probleemsete sõitjatega käitumise reegleid, enamlevinud probleemide põhjuseid ning autojuhi ja asjaomaste ametiisikute õigusi korda rikkunud sõitjate korralekutsumiseks või sõidukist kõrvaldamiseks.

**Nõuded autojuhi oskustele**

**(1) Autovedude korraldamisega seonduvalt peab autojuht oskama:**

- 1) oma käitumisega tõsta ettevõtte mainet, mõista autojuhi ameti olemust, eesmärki, tegevus- või ametiala tavasid ja praktikat ning arvestada oma ametitegevuses partnerite ja klientidega suhtlemisel nende huvide ja õigustega;
- 2) kasutada autojuhi töös vajalikul tasemel mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut, salvestada sõidumeerikus nõutavaid andmeid, teha digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikust väljatrükke ja sisestada sellesse vajalikke andmeid ning kanda sõidumeeriku salvestuslehele või väljatrükile käsitsi kandeid;
- 3) kasutada teekonna planeerimiseks ja valimiseks kaarte ning tehnilisi vahendeid, lugeda kaartidel ja tehnilistes vahendites kasutatavaid tähiseid ja tingimärke;
- 4) arvestada infrastruktuuri kasutamisele ning maksustamisele kehtestatud piiranguid ning leida ja tasuda ette nähtud tasusid.

**(2) Sõidukiga seonduvalt peab autojuht oskama:**

- 1) kasutada sõiduki põhiagregaatide ja süsteeme nõuetekohaselt, optimaalselt ja rikkeid ennetavalt ning oskama arvestada nende kasutamise piiranguid;
- 2) diagnoosida auto põhiagregaatides ja süsteemides esinevaid rikkeid, leida rikete põhjused ning võimalusel neid kõrvaldada;
- 3) valida ja monteerida nõuetekohaseid rehve sõltuvalt teekonnast, auto massist, kiirusest ja otstarbest;
- 4) hinnata sõiduki tehnonõuetele vastavust enne teeliiklusesse asumist.

**(3) Autojuhi ametiga seonduvalt peab autojuht oskama:**

- 1) ennetada ja ära hoida autovedudel valitsevaid ohte, sealhulgas kuritegevust ning ebaseaduslike sissereändajate vedu;
- 2) koostada tööõiguse valdkonnaga ja oma ametialaga seonduvad avaldusi ja dokumente;
- 3) käituda õigesti tööõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaositu, kutsuda abi;
- 4) rakendada juhi töökoha ergonoomia põhimõtteid ning õigeid töövõtteid;
- 5) lahendada tüüpilisemaid probleeme olukordi tellijate, saajate, järelevalve ja teiste autojuhiga peamiselt kokku puutuvate isikutega.

**(4) Liikluses osalemisega seonduvalt peab autojuht oskama:**

- 1) juhtida autot ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt ning rakendada õigeid juhtimisvõtteid;
- 2) valitseda sõidukit ohutult erinevates tee- ja ilmastikuoludes;

- 3) käituda õigesti liiklusõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohtu, kutsuda abi, vormistada vajalikke dokumente;
- 4) arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina ning mõista erineva käitumisega kaasnevat tagajärki;
- 5) võtta arvesse sõiduki mõõtmetest tulenevaid ohtusid, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega.

**Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seonduvalt oskama:**

- 1) järgida sõiduplaani liinivedudel;
- 2) täita ja kasutada sõitjateveo dokumente nii riigisisisesel kui ka rahvusvahelistel veol autojuhile vajalikus ulatuses.

**Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht oskama:**

- 1) juhtida, kiirendada ja peatada autot sõitjateveoks ohutu sujuvusega, arvestades erinevate veoliikide ja sõitjagruppide eripärasid;
- 2) arvestada teiste liiklejate käitumist ning ette näha ja ära hoida ohtlike liiklusolukordade tekkimist;
- 3) kasutada sõiduõiguse andmiseks kasutatavaid seadmeid;
- 4) avada bussi varuväljapääse ja evakueerida sõitjaid õnnetuse korral, kasutada tulekustutit;
- 5) aidata puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid sõiduki kasutamisel ning kasutada selliste isikute teenindamiseks ette nähtud abiseadmeid ja -vahendeid.